จุลสาร

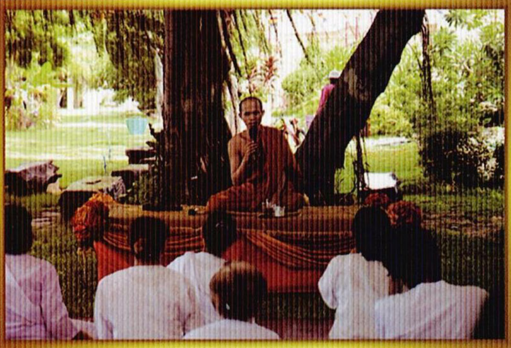
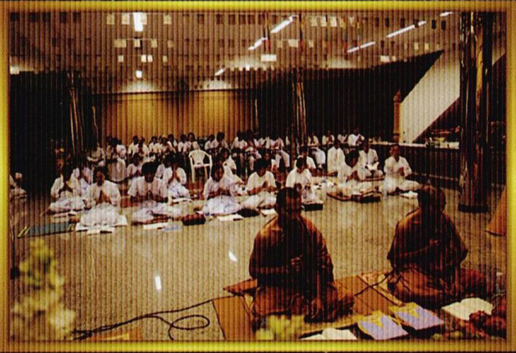
โพธิยาลัย

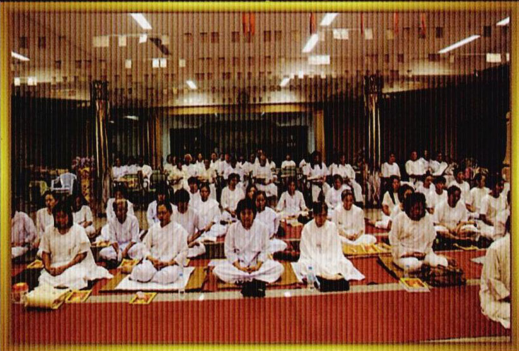
ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๕

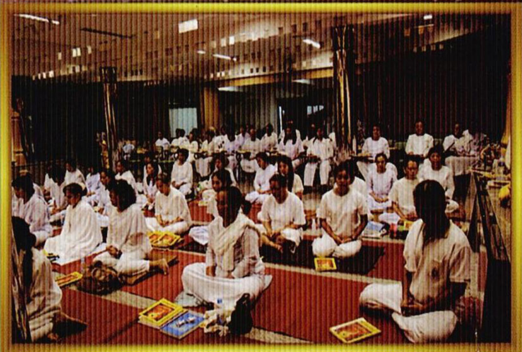
ฉบับเฉลิมฉลอง ๒,๖๐๐ ปี พุทธชยันตี แห่งการตรัสรู้

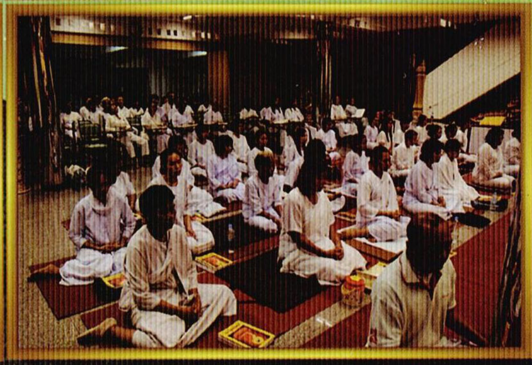

ฟังพระธรรมเทศนา - ปฏิบัติธรรม เจริญจิตภาวนา

จุลสารสื่อธรรม นำพาสันติสุข

จุลสารแจกฟรี

วัดจากแดง

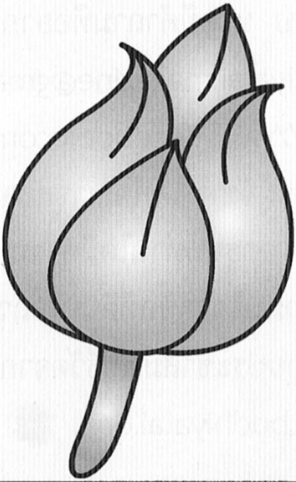
๑๖ หมู่ ๖ ถ.เพชรหึงษ์ ซอยเพชรหึงษ์ ๑๐

ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง

สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐

๐๒ - ๔๖๔-๑๑๒๒, Fax ๐๒ - ๔๖๒-๕๙๒๘

สารบัญ

สถานีวิทยุชุมชนวัดจากแดง FM ๙๖.๗๕ MHz ออกอากาศทุกวัน เวลา ๐๔.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

www.bodhiyalai.org Email : bodhiyalai.magazine@gmail.com

บทนำ

เจริญพรสาธุชนทุกท่าน จุลสารโพธิยาลัยฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๖ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ซึ่งในเดือน นี้ทางวัดจากแดงได้จัดกิจกรรมต่างๆมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมปฏิบัติธรรมเพื่อเฉลิมฉลองพุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ฉะนั้นจึงเป็นธรรมเนียมของจุลสารโพธิยาลัย ที่ทางคณะผู้จัดทำจะได้นำภาพเหตุการณ์และบรรยากาศต่างๆมาประมวลไว้ที่ปกหนังสือเพื่อเป็นอนุสรณ์ และเป็นการเผยแพร่กิจกรรมต่างๆที่ทางวัดจากแดงจัดขึ้นอยู่เสมอ

ส่วนเนื้อหาภายในเล่ม ก็ยังคงความเข้มข้นไปด้วยธรรมะที่มากสาระมีคุณประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างยิ่ง เป็นการปรับทัศนคติ หรือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต ว่าชีวิตเป็นไปอย่างไร ดำเนินไปอย่างไร และมีจุดหมายปลายทางอย่างไร ซึ่งก็สอดคล้องสืบเนื่องต่อจากฉบับที่ผ่านมา ฉะนั้นหากท่านผู้อ่านได้ต่อเนื่องกันทั้ง ๒ ฉบับ ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

หากท่านผู้อ่านท่านใด มีความประสงค์ที่จะเสนอแนะ ติชมเนื้อหารูปแบบ หรือมีคำถามที่อยากจะทราบข้อมูล สามารถส่ง email ไปได้ที่ bodhiyalai.magazine@gmail.com หรือ facebook ที่ http://www.facebook.com/bodhiyalai.magazine ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้คณะผู้จัดทำได้พัฒนาจุลสารโพธิยาลัยให้มีคุณภาพยิ่งๆขึ้นต่อไป

สาธุชนท่านใดมีความประสงค์จะร่วมสมทบทุนสร้างศาลาการเปรียญหรือร่วมบริจาคซื้อที่ดินเพื่อถวายวัดจากแดง สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์วัดจากแดง ๐๒ - ๔๖๔ - ๑๑๒๒ หรือผ่านเว็บไซต์ได้ที่ www.bodhiyalai.org

คณะผู้จัดทำ

bodhiyalai.magazine@gmail.com

ธรรมโอวาทของพระอาจารย์ลี ธมฺมธโร

(อดีตเจ้าอาวาสวัดอโศการาม)

(แสดง ณ วัดเขาแก้ว จ.จันทบุรี เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๔๙๖)

"สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย" การสั่งสมบุญ นำมาซึ่งความสุข

บุญภายนอกเปรียบเหมือนเปลือกผลไม้ เช่น ขนุน มะม่วง ทุเรียน เป็นต้น บุญภายในเปรียบเหมือนเนื้อหนัง เราจะอาศัยบุญภายในหรือบุญภายนอกอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ผลไม้ถ้าไม่มีเปลือกนอกก็เป็นเนื้อเป็นหนังขึ้นมาไม่ได้ หรือมีแต่เปลือกไม่มีเนื้อในก็กินไม่ได้

ฉะนั้น บุญภายนอกต้องอาศัยบุญภายในด้วย เป็นการช่วยเหลือกัน แต่คุณภาพต่างกัน บุญภายนอกเป็นเครื่องห่อหุ้มบุญภายใน

บุญภายนอก ได้แก่ วัตถุ กายต้องอาศัยวัตถุมีอาหารเป็นต้น เรียกว่าปัจจัย ๔ แต่จะเป็นสุขเพราะอาหารอย่างเดียวก็ไม่ได้ ถ้าเรากินแต่อาหารแล้วไม่นุ่งผ้าหรือไม่มีที่อยู่อาศัย ต้องเปียกน้ำเปียกฝน ฯลฯ หรือเจ็บไข้ไม่มียารักษาก็เป็นทุกข์ ตัวเราคือ ธาตุ ๔ นี้จำต้องอาศัยวัตถุภายนอก คือ ปัจจัย ๔ ด้วย จึงจะประกอบบุญกุศลได้สำเร็จเต็มที่ เหตุนั้นพระพุทธเจ้าจึงทรงสอนให้บริจาคสิ่งเหล่านี้ก็จะสำเร็จประโยชน์ชาตินี้ และชาติหน้า

บุญภายใน ได้แก่ การดัดตัวของเราเองให้เป็นบุญกุศล ตัวเราเปรียบเหมือนต้นไม้ในป่า เช่น ต้นตะโก ถ้าเรานำมาใส่กระถางดัดแปลงกิ่งก้านให้สวยงามก็จะมีราคาสูงขึ้น คนที่ไม่ดัดกาย วาจา ใจของตัวเองก็เรียกว่า เป็นคนที่มีราคาต่ำ

เราควรดัดมือ ดัดแขนให้รู้จักไหว้กราบพระ ดัดเท้าให้รู้จักเดินไปวัด ดัดหูให้รู้จักฟังธรรม ฟังคำที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ ดัดตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของเราให้สิ่งที่ไหลเข้าไปล้วนแต่เป็นบุญเป็นกุศล จมูกก็อย่าหายใจเปล่า

ให้หายใจเอา "พุทโธ" เข้าออกเหมือนกับน้ำที่ไหลเข้าไปในร่างกาย ใจของเราก็จะเย็นสบายเป็นสุข ปากก็หมั่นสวดมนต์ภาวนา อย่าด่าแช่งเสียดสีหรือพูดเท็จต่อใคร กล่าวแต่สิ่งที่เป็นธรรมและไม่ดื่มเหล้าเมายา ให้เก็บบุญเอาตามตัวของเรา มีมือ เท้า แขน ขา ตา หู จมูก ลิ้น เหล่านี้เป็นต้น

ส่วน "แก่นของบุญ" นั้นคือ "ใจ" ต้องทำใจของเราให้สงบระงับจากโลภะ โทสะ โมหะ ทางอายตนะนั้นเปรียบด้วยเปลือกหรือกระพี้ก็ทำประโยชน์ได้เหมือนกัน ถ้าเรารู้จักสะสมความดีก็เป็นประโยชน์แก่ตัว คนที่มั่งมีคือคนที่บริจาคเสมอ ส่วนคนที่จนก็คือคนที่ไม่บริจาคให้ทานอะไร พระพุทธเจ้าจึงทรงสรรเสริญคนมั่งมีว่า ในดวงใจมีแก้วประดับคือรัตนะ ๓ ได้แก่ พุทฺธรตนํ ธมฺมรตนํ สงฺฆรตนํ นี้เป็นใจที่มีศรัทธา

โรคทางกายไม่สำคัญเท่าไร เพราะเมื่อเราตายแล้วถึงจะรักษาหรือไม่รักษามันก็หาย ส่วนโรคทางใจนั้น เราตายแล้วมันก็ยังไม่หาย ทำให้ต้องเวียนตายเวียนเกิดอีกหลายชาติหลายภพ

ร่างกายเปรียบด้วยบ้าน ใจเปรียบด้วยคนที่อาศัย ทรัพย์สมบัติเงินทองบ้านช่องไร่นาและลูกหลานเหล่านี้เราต้องทิ้งไปทั้งนั้น จึงควรรีบสะสมบุญกุศลไว้และบริจาคสิ่งของให้เป็นทาน อันเป็นสิ่งที่เราจะนำไปด้วยได้นั้นเสียตั้งแต่ในขณะที่เรายังมีชีวิตอยู่นี้เถิด

โทษของการแตกสามัคคี

ประณีต ก้องสมุทร

พระเจ้าอชาตศัตรูพระราชาแห่งแคว้นมคธ ทรงผูกอาฆาตพวกเจ้าลิจฉวีแห่งแคว้นวัชชี ที่ตัดหน้าไปเก็บของมีค่าที่ตกมาจากภูเขา อันอยู่ในตำบลปัฏฐนะคามแห่งแม่น้ำคงคา ซึ่งอยู่ในการครอบครองของพระเจ้าอชาตศัตรูและเจ้าลิจฉวีคนละครึ่งโยชน์ ทั้งนี้เพราะพวกเจ้าลิจฉวีสมัครสมานสามัคคีจึงพากันไปถึงก่อน ได้เก็บเอาข้าวของอันมีค่ามากไว้ทั้งหมด ในขณะที่พระเจ้าอชาตศัตรูมัวแต่ทรงเตรียมการที่จะเสด็จไป จึงเสด็จไปถึงทีหลัง ทรงทราบเรื่องนั้นก็ทรงพระพิโรธ แม้ในปีต่อมาพวกเจ้าวัชชีก็มาถึงก่อน เก็บเอาของมีค่าไปทั้งหมด เป็นเหตุให้พระเจ้าอชาตศัตรูทรงผูกอาฆาตพวกเจ้าลิจฉวี ทรงคิดหาวิธีที่จะยึดเอาแคว้นวัชชีมาเป็นของพระองค์ ทรงทราบว่าบัณฑิตผู้รอบรู้เกินกว่าพระพุทธเจ้าไม่มี ทรงดำริจะทูลปรึกษาเรื่องนี้กับพระพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ที่เขาคิชฌกูฏ เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ แต่ทรงทราบดีว่าถ้าพระองค์ทูลถามเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าจะทรงดุษณี คือนิ่งเสีย ไม่ตรัสอะไร จึงทรงสั่งวัสสการพราหมณ์ อำมาตย์ผู้ใหญ่ไปทูลถามแทน ถึงกระนั้นพระพุทธเจ้าก็มิได้ตรัสอะไรๆกับวัสสการพราหมณ์ แต่ตรัสกับท่านพระอานนท์ที่ยืนถวายงานพัดอยู่ถึงอปริหานิยธรรม คือ ธรรมที่ไม่ทำให้เสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญอย่างเดียว ๗ ประการ คือ

๑. เจ้าวัชชี หมั่นประชุมกันบ่อยๆเนืองๆ

๒. เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก ทั้งยังพร้อมเพรียงกันทำกิจที่พวกเจ้าวัชชีพึงกระทำ

๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่เคยบัญญัติไว้ ไม่เพิกถอนสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ทั้งยังยึดมั่นในวัชชีธรรมแบบโบราณที่บัญญัติไว้แล้ว

๔. ให้ความเคารพนับถือบูชา เชื่อถือถ้อยคำของเจ้าวัชชีผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าทั้งหลาย

๕. ไม่ฉุดคร่า ข่มเหง กักขังกุลสตรีและกุมารีของสกุลทั้งหลาย

๖. เคารพสักการะนับถือบูชาเจดีย์วัชชีทั้งหลาย ทั้งภายใน ภายนอก และไม่เลิกทำธรรมิกพลี (พลีที่ประกอบด้วยธรรม) ที่เคยทำถวายแล้ว

๗. ให้การอารักขาดูแล ป้องกัน คุ้มครองอันประกอบด้วยธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลาย ด้วยตั้งใจว่าพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่มา พึงมาสู่แว่นแคว้นนี้ และพระอรหันต์ทั้งหลายที่มาแล้ว ขอให้อยู่ผาสุกในแว่นแคว้นนี้

ครั้นพระพุทธองค์ตรัสดังนี้แล้ว ได้ตรัสกับวัสสการพราหมณ์ว่า พระองค์ตรัสอปริหานิยธรรม ๗ อย่างนี้แก่เจ้าวัชชีทั้งหลาย เมื่อประทับอยู่ที่สารันททะเจดีย์ ในนครเวสาลี และตรัสต่อไปว่าหากเจ้าวัชชีทั้งหลายยังคงประพฤติอปริหานิยธรรม ๗ ประการนี้อยู่เพียงใด เจ้าวัชชีทั้งหลายพึงได้รับแต่ความเจริญอย่างเดียว หาความเสื่อมไม่ได้เลย

วัสสการพราหมณ์ทูลว่า เจ้าวัชชีไม่จำเป็นต้องประพฤติอปริหานิยธรรมครบทั้ง ๗ ข้อเลย แม้ประพฤติอปริหานิยธรรมเพียงข้อเดียว ก็พึงหวังความเจริญโดยแท้ หาความเสื่อมไม่ได้เลย ครั้นทูลอย่างนี้แล้วได้ทูลลาพระผู้มีพระภาคเจ้ากลับไปเฝ้าพระเจ้าอชาตศัตรู ทูลว่าพระดำรัสของท่านพระสมณโคดม บ่งชี้ชัดว่าใครๆ ไม่อาจจับเจ้าวัชชีทั้งหลายได้ด้วยวิธีอื่น นอกจากด้วยการทำให้แตกสามัคคีเท่านั้น พระเจ้าอชาตศัตรูตรัสถามว่า จะทำอย่างไรจึงจะทำให้พวกเจ้าวัชชีแตกสามัคคีกัน

วัสสการพราหมณ์ทูลแนะนำวิธีที่จะทำลายความสามัคคีของพวกเจ้าลิจฉวีให้ทรงทราบ ด้วยการลงโทษตนด้วยวิธีต่างๆ แล้วให้โกนหัวเนรเทศออกไปจากพระนคร ต่อจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของตนเอง พระเจ้าอชาตศัตรูก็ทรงทำตามคำแนะนำนั้น

ฝ่ายพวกเจ้าลิจฉวี ทราบข่าวที่วัสสการพราหมณ์ถูกขับไล่ออกจากพระนคร ด้วยเหตุที่กล่าวถึงพวกวัชชี เมื่อได้พบวัสสการพราหมณ์จึงถามว่า

ท่านทำผิดอะไร ทราบเรื่องแล้วก็กล่าวกันว่า พราหมณ์ทำผิดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ควรถูกลงโทษหนักถึงเพียงนี้ ครั้นทราบว่าวัสสการพราหมณ์เมื่ออยู่กรุงราชคฤห์ มีตำแหน่งเป็นอำมาตย์ฝ่ายวินิจฉัย จึงมอบตำแหน่งนั้นให้ วัสสการพราหมณ์ก็ทำหน้าที่อย่างดี พวกราชกุมารลิจฉวีทั้งหลายได้พากันมาศึกษาศิลปะวิทยาในสำนักของวัสสการพราหมณ์ วัสสการพราหมณ์ก็ยุยงให้พวกราชกุมารแตกกันเป็นคู่ๆ ด้วยการถามสิ่งที่ไร้สาระไม่เหมือนกัน เมื่อเจ้าลิจฉวีทั้งสองมาพบกัน ต่างก็ถามกันและกันว่าอาจารย์พูดอะไร เจ้าลิจฉวีทั้งสองก็เล่าความจริงให้ฟัง แต่ทั้งสององค์ต่างก็ไม่เชื่อว่าอาจารย์พูดอย่างนั้น คิดแต่ว่าอีกองค์หนึ่งไม่บอกความจริงกับตน จึงแตกกัน จากนั้นวัสสการพราหมณ์ก็ไปยุยงเจ้าลิจฉวีคู่อื่นๆ ให้แตกกันอีก โดยทำนองนี้เจ้าลิจฉวีทั้งหมดก็แตกกัน ไม่เดินทางเดียวกัน แม้ตีกลองประชุมก็ไม่มาประชุม วัสสการพราหมณ์ใช้เวลา ๓ ปี จึงทำให้พวกเจ้าลิจฉวีทั้งหมดแตกกัน ครั้นแล้วก็ได้ส่งข่าวไปกราบทูลให้พระเจ้าอชาตศัตรูรีบยกทัพมา

พระราชาทรงสดับแล้วโปรดให้ยกทัพออกไป ถึงแม้ชาววัชชีจะตีกลองประกาศว่า พระราชาอชาตศัตรูยกทัพข้ามแม่น้ำคงคามา ก็มิได้มาประชุมกันสักคนเดียว ไม่มีใครปิดประตูพระนคร พระเจ้าอชาตศัตรูก็เสด็จเข้ามาทางประตูที่เปิดไว้ ทรงทำเจ้าวัชชีทั้งหมดให้ถึงความพินาศแล้วเสด็จกลับไป แคว้นวัชชีจึงตกอยู่ในความครอบครองของพระเจ้าอชาตศัตรูแห่งแคว้นมคธ ตั้งแต่นั้นมา นี่คือผลของการแตกสามัคคี

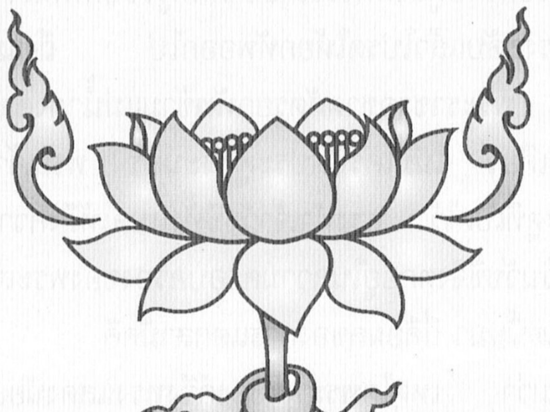
หากมีคำถามว่า เหตุใดพระพุทธองค์จึงทรงแสดงนัยแห่งการแตกสามัคคีแก่ท่านพระอานนท์ ทั้งๆที่ทรงทราบว่าวัสสการพราหมณ์ก็นั่งฟังอยู่ด้วย และทราบนัยแห่งพระพุทธดำรัสนั้น เหตุไรจึงยังทรงแสดงอปริหานิยธรรม ๗ ประการ

คำตอบก็คือ พระพุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณาแก่พวกเจ้าวัชชี เพราะทรงทราบว่าดีว่า ถ้าพระองค์ไม่ตรัสเรื่องนี้ อีก ๒-๓ วันพราหมณ์ก็จักไปจับพวกเจ้าวัชชีเหล่านั้น แต่เมื่อพระองค์ตรัส พราหมณ์ก็จะต้องใช้เวลาถึง ๓ ปี จึงจะทำลายความสามัคคีของเจ้าลิจฉวีลงได้ การมีชีวิตอยู่อีก ๓ ปี เป็นของประเสริฐ เพราะตลอดเวลา ๓ ปีนี้ พวกเจ้าลิจฉวีก็จักมีโอกาสทำบุญให้เป็นที่พึ่งแก่ตนได้

นี้คือพระมหากรุณาที่ทรงมีแก่พวกเจ้าลิจฉวี แคว้นวัชชี

เรื่องนี้คงเป็นอุทาหรณ์อย่างดีสำหรับเตือนสติชนทุกหมู่เหล่า ว่าควรสมัครสมานสามัคคีกันไว้ มิฉะนั้นแล้วก็อาจจะถึงกับต้องเสียบ้านเสียเมืองให้ศัตรู ดังพวกเจ้าวัชชีก็ได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรประมาท เพราะความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย

(เก็บความจากมหาปรินิพพานสูตร และอรรถกถา ทีฆนิกาย มหาวรรค)

ตายแล้วเกิดทันทีหรือไม่

เขมา เขมะ

มักจะมีผู้สงสัยเรื่องการตายการเกิดอยู่บ่อยๆ บ้างได้ยินมาว่าสัตว์ตายแล้ว จะต้องเกิดขึ้นทันที ถ้าอย่างนั้นเมื่อเวลาที่มีสัตว์เกิด ก็จำต้องมีสัตว์ตายก่อนใช่หรือไม่ ถ้าใช่ก็จะสงสัยกันต่อไปอีก สมมติว่ามีสามีภรรยาคนไทยคู่หนึ่งเดินทางไปทำงานอยู่ต่างประเทศ สมมติว่าเป็นประเทศอเมริกา เป็นเวลา ๔ ปี ปีแรกที่ไปอยู่ภรรยาก็ตั้งครรภ์ แสดงว่าต้องมีคนอเมริกาคนหนึ่งตายลงก่อน แล้วมาเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยใช่หรือไม่ ถ้าใช่ก็แล้วไป ถ้าไม่ใช่คนชาติอื่นหรือคนนอกประเทศอเมริกาจะมาเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยได้หรือไม่ ถ้าได้ มาได้อย่างไร ในเมื่ออยู่ไกลกันมาก

คำถามนี้ต้องแยกออกเป็น ๒ ประเด็นด้วยกัน **ประเด็นที่ ๑** ว่าสัตว์ตายแล้วต้องเกิดทันที ถ้าเช่นนั้นเมื่อเวลามีสัตว์เกิด ก็ต้องมีสัตว์ตายก่อนหรือไม่ ประเด็นนี้ต้องบอกว่า มนุษย์และเทวดาทุกจำพวกตายแล้วต้องเกิดทันที แต่จะไปเกิดเป็นอะไร ที่ไหนนั้น แล้วแต่กรรมที่สัตว์นั้นได้ทำไว้ส่งผลนำเกิด พูดโดยปรมัตถ์แล้วก็ว่าจุติจิตดับลง ปฏิสนธิจิตก็เกิดขึ้นติดต่อทันที โดยไม่มีจิตอื่นมาคั่นด้วยอำนาจของปัจจัยต่างๆ มีอนันตรปัจจัยเป็นต้น ซึ่งแสดงว่าเมื่อมีสัตว์ตายเมื่อใด ก็ต้องมีสัตว์เกิดขึ้นทันทีเมื่อนั้น ถ้าสัตว์ที่ตายยังไม่ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ และสัตว์ที่เกิดใหม่นั้นก็สืบต่อมาจากสัตว์ที่ตายไปแล้วนั่นเอง พูดอย่างชาวบ้านว่าสัตว์ใดตาย สัตว์นั้นนั่นแหละเกิด แต่ถ้าพูดโดยปรมัตถ์แล้วพูดผิด เพราะสัตว์ตายไม่มี สัตว์เกิดไม่มี คำว่าสัตว์ก็ไม่มี เราเพียงแต่สมมติตั้งขึ้นให้เข้าใจกันในเวลาศึกษาและพูดจากันเท่านั้น

โดยปรมัตถ์แล้ว สัตว์ ได้แก่ รูปนามขันธ์ ๕ ที่ประชุมรวมกันอยู่ รูปนามขันธ์ ๕ นั่นแหละเกิด นอกจากรูปนามขันธ์ ๕ แล้วไม่มีอะไรเกิด นอกจากรูปนามขันธ์ ๕ แล้วไม่มีอะไรตาย เพราะฉะนั้นการตายการเกิด

จึงเป็นเพียงการสืบต่อของรูปนามขันธ์ ๕ ในภพหนึ่งๆ ชาติหนึ่งๆ เท่านั้น รูปนามขันธ์ ๕ นั้นได้แก่ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และวิญญาณขันธ์นั่นเอง และโดยความเป็นจริงแล้ว รูปนามขันธ์ ๕ นี้แหละที่เกิดตายอยู่ทุกขณะจิต แต่เมื่อใดรูปนามขันธ์ ๕ นั้นสิ้นสุดลงในภพหนึ่งชาติหนึ่ง คือตายเป็นครั้งสุดท้ายในภพนั้นชาตินั้น เราเรียกว่าสัตว์ตาย และเมื่อใดรูปนามขันธ์ ๕ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในภพใดชาติใด เราก็เรียกว่าสัตว์เกิด เกิดแล้วก็ตาย ตายแล้วก็เกิด วนเวียนกันอยู่อย่างนี้จนกว่าจะบรรลุเป็นพระอรหันต์ ตายแล้วจึงไม่ต้องเกิด ถ้ายังไม่เป็นพระอรหันต์ ตายแล้วก็ต้องเกิดอยู่เรื่อยไป

ประเด็นที่ ๒ ของคำถามที่ว่า ถ้าสามีภรรยาคนไทยเดินทางไปอยู่อเมริกาแล้วภรรยาตั้งครรภ์เกิดบุตรชายที่อเมริกาเมื่อเวลาที่ภรรยาตั้งครรภ์นั้น คนอเมริกันคนหนึ่งต้องตายก่อนแล้วมาเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยหรือ ถ้าใช่ก็แล้วไป ถ้าไม่ใช่ คนชาติอื่นหรือคนที่อยู่นอกประเทศอเมริกาจะมาเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยคนนั้นได้หรือไม่นั้น

ขออธิบายดังนี้ ภรรยาคนไทยที่ตั้งครรภ์นั้น เวลาที่ตั้งครรภ์ คือเวลาที่สัตว์มาปฏิสนธินั้น แน่นอนต้องมีสัตว์จากที่ใดที่หนึ่งตายแล้วมาปฏิสนธิในครรภ์ของภรรยาคนไทยคนนั้น สัตว์ที่ตายมาปฏิสนธิในครรภ์ของภรรยาคนไทยคนนั้นอาจเป็นมนุษย์ที่เป็นชาติอเมริกัน หรือชาติหนึ่งชาติใดรวมทั้งชาติไทยก็ได้ที่ตายลงแล้วมาถือปฏิสนธิ คือเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยคนนั้นก็ได้ หรืออาจจะไม่ใช่ก็ได้ ที่ว่าไม่ใช่ก็คืออาจจะเป็นสัตว์ประเภทใดประเภทหนึ่งที่ตายจาก ๒๖ ภูมิ เว้นสุทธาวาสภูมิ ๕ ซึ่งเป็นที่อยู่ของพระอนาคามี หรืออาจจะเป็นสัตว์จากโลกอื่นที่นอกจากโลกของเรานี้ก็ได้ที่ตายมาแล้วปฏิสนธิในครรภ์ของภรรยาคนไทยทันที สัตว์ที่ตายนั้นอาจจะตายจากนรก จากเปรต จากอสุรกาย จากสัตว์เดรัจฉาน จากมนุษย์ จากเทวดา จากพรหม อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ไม่ได้จำกัดว่าสัตว์ที่ถือกำเนิดเป็นมนุษย์จะ

ต้องมาจากมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น จะมาจากสัตว์ประเภทไหน กำเนิดอะไรเกิดอยู่ในภูมิไหนก็ได้ ทำนองเดียวกับที่มนุษย์ตายแล้วอาจไปตกนรกเป็นสัตว์นรก ไปเป็นเปรต ไปเป็นอสุรกาย ไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน ไปเป็นมนุษย์ หรือไปเป็นเทวดาก็ได้ เพราะการเกิดเป็นอะไร อยู่ที่ไหน ได้กำเนิดอะไรนั้น ขึ้นอยู่กับกรรมที่สัตว์นั้นทำไว้เท่านั้น

เพราะฉะนั้น ทารกที่มาถือปฏิสนธิในครรภ์ของภรรยาคนไทย อาจจะเป็นคนอเมริกันคนใดคนหนึ่งที่ตายลงก็ได้ หรือไม่ใช่ก็ได้ ดังได้กล่าวมาแล้ว นี่ก็กล่าวตามสำนวนพระสูตรซึ่งเข้าใจได้ง่ายกว่าสำนวนพระอภิธรรม ซึ่งมีเพียงสภาวธรรมเท่านั้น

ส่วนประเด็นที่ถามว่า คนที่ไม่ได้อยู่อเมริกาจะมาเกิดในครรภ์ของภรรยาคนไทยที่อยู่ในอเมริกาได้หรือไม่ ถ้าได้ มาได้อย่างไร ในเมื่ออยู่ไกลกันมากนั้น ขอตอบว่ามาเกิดได้ดังที่ได้ชี้แจงไปแล้วว่า สัตว์ที่ตายแล้วจะไปเกิดที่ไหน เป็นอะไรก็ได้ สุดแต่กรรมที่นำเกิด การที่มนุษย์คนละประเทศตายแล้วไปเกิดเป็นมนุษย์ในครรภ์ของมารดาที่อยู่คนละประเทศนั้นจึงเป็นไปได้ ไม่ว่าจะใกล้หรือไกลเพียงใด แม้เทวดา พรหม ซึ่งอยู่แสนไกล จุติแล้วก็ยังมาเกิดเป็นมนุษย์ได้ ไม่จำต้องกล่าวถึงจุติจากมนุษย์มาเกิดเป็นมนุษย์เลย ทั้งนี้เพราะจุติจิตที่ดับคือตายไปนั้น มิได้ต้องเดินทางมาสู่ครรภ์ของมารดาเหมือนคนเราเมื่อจะไปไหนๆ ต้องเดินทางด้วยรถ เรือ เครื่องบิน อะไรทำนองนั้น ถ้าระยะทางไกลก็ต้องใช้เวลาเดินทางนาน ถ้าระยะทางใกล้ก็ใช้เวลาน้อย ธรรมชาติของจิตไม่เป็นอย่างนั้น เพราะจิตเป็นนามธรรม ไม่มีรูปร่าง เกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัย เมื่อจิตต้องอาศัยเหตุปัจจัย ไม่ได้อาศัยการเดินทาง จึงไม่ต้องคิดเลยไปถึงว่าจุติจิตดับแล้วจะไปเกิดคือถือปฏิสนธิในครรภ์มารดาในที่ไกลๆ ได้อย่างไร ขอให้คิดถึงประเทศใดก็ได้ที่อยู่แสนไกลที่เคยไป จะเห็นว่าพอจิตคิดถึงที่นั้นก็ถึงที่นั้นทันที โดยไม่ต้องเดินทางไปเลยได้ฉันใด จุติจิตของสัตว์

ใดๆ ที่ดับแล้วก็ไม่ต้องเดินทางไปไหนๆ ดับแล้วก็แล้วกันมิได้กลับมาเกิดใหม่อีก เพียงแต่ทำหน้าที่เคลื่อนจากภพเก่า แล้วสืบต่อกับปฏิสนธิจิตที่เกิดขึ้นในภพใหม่ ในบุคคลใหม่ที่สืบต่อมาจากบุคคลเก่า ด้วยอำนาจของปัจจัยหลายปัจจัย มีอนันตรปัจจัยเป็นต้นเท่านั้น

และการที่ปฏิสนธิจิตจะเกิดขึ้นในครรภ์ของมารดาได้นั้น ก็ต้องอาศัยปัจจัยหลายปัจจัย มีกรรมปัจจัยเป็นต้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป มิได้เกิดขึ้นอีกเช่นเดียวกับจิตทั้งหลาย และเมื่อดับไปแล้วสามารถเป็นปัจจัยให้จิตอื่นๆ เกิดขึ้นสืบต่อจากตน สืบสายกันอยู่เช่นนี้ตั้งแต่เกิดจนตาย ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย ไม่รู้จบสิ้น ตราบเท่าที่ยังไม่ปรินิพพาน

ในมหาตัณหาสังขยสูตร มัชฌิมนิกาย มูลปัณณาสก์ ข้อ ๔๕๒ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงว่า ทารกจะเกิดขึ้นได้ก็เพราะอาศัยความประชุมพร้อมของปัจจัย ๓ อย่าง คือ

๑. มารดาบิดาอยู่ร่วมกัน

๒. มารดามีระดู คือมารดาเป็นผู้อยู่ในวัยมีประจำเดือน ไม่ใช่อยู่ในวัยที่ยังไม่มีประจำเดือน หรือหมดประจำเดือนแล้ว

๓. ทารกที่จะมาเกิดก็ปรากฏ หมายความว่าต้องมีสัตว์มาปฏิสนธิในครรภ์ของมารดา

ท่านใช้คำว่าสัตว์ ซึ่งสัตว์นั้นไม่ว่าชนิดใดก็หมายถึงสิ่งมีชีวิตทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นสัตว์ที่มาปฏิสนธิเกิดขึ้นในขณะแรกก็ถือว่ามีชีวิตแล้ว ใครฆ่าสัตว์คือทารกที่ถือปฏิสนธิในครรภ์ของมารดาเป็นขณะแรก ก็ได้ชื่อว่าล่วงปาณาติบาตแล้ว ไม่ต้องกล่าวถึงทารกที่มีอายุได้ ๑-๒ เดือน ในครรภ์ของมารดาหรอกว่าฆ่าแล้วจะไม่ผิดศีลข้อ ๑

สรุปว่า สัตว์ตายแล้วเกิดทันที ถ้ายังไม่ใช่พระอรหันต์ และจะเกิดที่ไหน ใกล้ไกล ในกำเนิดอะไร เป็นใคร ก็สุดแต่กรรมที่นำเกิด

อุรคชาดก ผู้เข้าถึงธรรม

ตถตา

อุรคชาดก อยู่ในขุททกนิกาย ชาดก ปัญจกนิบาต มณิกุณฑลวรรค ถูกอ้างถึงไว้ในอรรถกถาธรรมบท ภาคที่ ๖ ปิยวรรค เรื่องอัญญตรกุฎุมพิกวัตถุ ว่าพระพุทธองค์ทรงปรารภกุฎุมพีผู้มั่งมีคนหนึ่งซึ่งเศร้าโศกเสียใจเพราะบุตรชายตายไปจึงตรัสชาดกนี้

ความย่อว่า กุฎุมพีผู้นั้นเมื่อบุตรชายตายไป ก็ได้แต่เศร้าโศกถึงบุตรเวียนไปป่าช้าแล้วก็ร้องไห้ไม่อาจจะหยุดเศร้าโศกได้ พระบรมศาสดาทรงเห็นอุปนิสัยทางมรรคผลของเขาจึงทรงพาพระติดตามรูปหนึ่งเสด็จไปประทับอยู่ที่ประตูบ้านของเขา เขาคิดว่าพระพุทธองค์คงจะทรงต้องการปฏิสันถารกับตนจึงนิมนต์ให้เข้าไปประทับในบ้าน ถวายบังคมแล้วนั่งอยู่

พระบรมศาสดาตรัสถามกุฎุมพีนั้นว่าเพราะเหตุไรจึงเป็นทุกข์เศร้าโศกอยู่ เมื่อเขากราบทูลว่าเพราะบุตรชายตาย จึงตรัสว่า

“ดูก่อนอุบาสก อย่าได้คิดอะไรมากเลย ธรรมดาว่าความตายมิใช่จะมีในที่แห่งเดียว ทั้งมิใช่จะมีเฉพาะคนๆเดียว มีการเกิดในภพเท่าไรก็มีการตายเท่านั้น สิ่งที่มีความแตกทำลายได้เป็นธรรมดาก็ย่อมแตกทำลาย สิ่งที่มีความพินาศสูญหายไปได้เป็นธรรมดาก็ย่อมพินาศสูญหาย ขึ้นชื่อว่าสิ่งที่ไม่ตายเป็นธรรมดานั้นย่อมไม่มีในไตรภพในจักรวาลอันหาประมาณมิได้ แม้สังขารสักอย่างหนึ่งซึ่งสามารถจะดำรงอยู่โดยสภาพเดิมตลอดไปซึ่งเป็นของเที่ยงแท้ก็ไม่มี สัตว์ทั้งหลายล้วนมีความตายเป็นธรรมดา สังขารทั้งหลายมีอันแตกทำลายไปเป็นธรรมดา แม้บัณฑิตทั้งหลายในปางก่อน เมื่อบุตรตายไปแล้วยังไม่เศร้าโศกเสียใจด้วยคิดว่าสิ่งที่จะต้องพินาศไปได้เป็นธรรมดาก็พินาศไปแล้ว” ดังนี้แล้วได้ตรัสเล่าเรื่องอดีตนี้ให้กุฎุมพีฟังดังนี้

ในอดีตกาลนานมาแล้ว ครั้งเมื่อพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติ ณ เมืองพาราณสี พระโพธิสัตว์ถือกำเนิดในสกุลพราหมณ์ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งใกล้ประตูเมือง ประกอบอาชีพทางกสิกรรม พระโพธสัตว์นั้นมีบุตรคนหนึ่งธิดาคนหนึ่ง ต่อมาเมื่อบุตรเติบโตขึ้นได้ไปสู่ขอหญิงผู้มีชาติตระกูลเสมอกันคนหนึ่งมาเป็นสะใภ้ ในบ้านนั้นจึงมีคนอยู่ด้วยกัน ๖ คนรวมทั้งหญิงรับใช้ประจำ ทั้งหมดมีความรักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อยู่กันด้วยความผาสุกตลอดมา

พระโพธสัตว์ให้โอวาทแก่ทุกคนเป็นประจำว่า จงให้ทานกันตามสมควรแก่ทรัพย์ที่หามาได้ จงรักษาศีลกัน จงรักษาอุโบสถกัน จงเจริญมรณสติกัน จงกำหนดถึงความที่เราทุกคนจะต้องตาย เพราะความตายของสัตวโลกเป็นของแน่นอน ชีวิตเป็นของไม่แน่นอน สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยงแท้ มีความสิ้นไป เสื่อมไปเป็นธรรมดา ทุกคนจงอย่าได้ประมาทวางสติทั้งกลางวันกลางคืนกันดังนี้เป็นต้น

ทุกคนต่างรับว่าสาธุ แล้วก็ไม่ประมาทเจริญมรณสติกันอยู่เนืองๆ

อยู่มาวันหนึ่ง พระโพธิสัตว์กับบุตรชายไปทำงานที่นากันตามปกติ บิดาไถนาบุตรชายเก็บเศษไม้เศษขยะไปกองรวมกันใกล้ๆกับจอมปลวกแล้วเผา ในจอมปลวกนั้นมีงูพิษร้ายนอนอยู่ มันถูกควันไฟรมตาจึงโกรธแล้วเลื้อยออกมากัดเขาจนจมเขี้ยว เขาล้มลงขาดใจตายทันที

ฝ่ายบิดาเห็นบุตรชายล้มลงจึงปล่อยโคแล้วเข้าไปดู เห็นรอยงูกัดและพิจารณากำหนดความไม่เที่ยงอย่างเดียวว่า สิ่งที่จะต้องแตกทำลายไปเป็นธรรมดาก็แตกทำลายแล้ว สิ่งที่จะต้องตายเป็นธรรมดาก็ตายแล้ว สังขารทั้งหลายทั้งปวงล้วนเป็นของไม่เที่ยง สำเร็จถึงที่สุดด้วยความตาย ดังนี้แล้วก็ไปไถนาตามปกติ มิได้แสดงอาการโศกเศร้าอะไรเลย

ไม่นานก็มีเพื่อนบ้านคนหนึ่งเดินผ่านจึงขอร้องให้เขาไปบอกภรรยา

ที่บ้านด้วยว่า วันนี้ไม่ต้องนำอาหารมาส่งสำหรับคนสองคน ให้นำมาสำหรับคนคนเดียวก็พอ และขอให้ทุกคนในบ้านจัดดอกไม้ของหอมและแต่งตัวให้สะอาดไปที่นาพร้อมกัน เพื่อนบ้านคนนั้นก็นำความไปบอกให้ภรรยาของพระโพธิสัตว์ทราบ นางก็รู้ทันทีว่าเกิดอะไรขึ้นกับบุตรชาย ถึงกระนั้นก็มิได้ตกใจหวั่นไหวเพราะได้ฝึกฝนอบรมจิตด้านมรณสติมาดีแล้ว บอกให้ทุกคนทราบตามที่สามีสั่งแล้วนุ่งผ้าขาวบริสุทธิ์ ให้หญิงรับใช้ถือดอกไม้และของหอมพากันไปที่ปลายนา มิได้มีแม้สักคนหนึ่งที่แสดงอาการโศกเศร้าออกมา

พระโพธิสัตว์นั่งรับประทานอาหารอยู่ใต้ร่มไม้ที่วางศพบุตรชายไว้นั่นเอง เมื่ออิ่มแล้วก็ช่วยกันหาฟืนมากองทำเป็นเชิงตะกอนแล้วยกศพขึ้นวางไว้ข้างบน วางดอกไม้ของหอมบูชาศพแล้วก็ช่วยกันเผา น้ำตาแม้สักหยดเดียวก็ไม่มีในหมู่พวกเขา เพราะทุกคนเจริญมรณสติมาจนชำนาญ จิตใจไม่หวั่นไหวในเรื่องความตายแล้ว

ด้วยเดชแห่งศีลและคุณความดีของคนเหล่านั้น ราชอาสน์ของท้าวสักกเทวราชเกิดร้อนขึ้น ท้าวเธอจึงสอดส่องทิพย์เนตรดูเหตุการณ์ก็ทรงทราบข้อเท็จจริง ทรงเลื่อมใสศรัทธาในปฏิปทาของคนเหล่านั้น จึงเสด็จไปประทับยืนอยู่ข้างที่เผาศพ ตรัสถามว่าพวกท่านทำอะไรกัน ทรงได้รับคำตอบว่าเผามนุษย์กัน จึงตรัสซักว่าพวกท่านคงฆ่าเนื้อตัวหนึ่งแล้วเผากันกระมัง พวกเขาก็ยืนยันเหมือนเดิมว่าเผามนุษย์กัน จึงตรัสว่าถ้าอย่างนั้นมนุษย์คนนี้คงเป็นศัตรูคู่เวรกับพวกท่านกระมัง ทรงได้รับคำตอบว่ามิใช่เช่นนั้น เขาเป็นบุตรชายของพวกเราเอง จึงตรัสถามต่ออีกว่าคงเป็นบุตรที่พวกท่านไม่รักกระมัง ทรงได้รับคำตอบว่าเขาเป็นสุดที่รักของทุกคนทีเดียว จึงตรัสถามว่าก็เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำไมพวกทานจึงไม่ร้องไห้กันเล่า ขอทราบเหตุผลในเรื่องนี้

พระโพธิสัตว์ผู้เป็นบิดาจึงกล่าวสาเหตุที่ไม่ร้องไห้ให้ท้าวสักกะฟังว่า

อุรโคว ตจํ ชิณฺณํ หิตฺวา คจฺฉติ สนฺตนุํ
เอวํ สรีเร นิพฺโภเค เปเต กาลกเต สติ
ทยฺหมาโน น ชานาติ ญาตีนํ ปริเทวิตํ
ตสฺมา เอตํ น โสจามิ คโต โส ตสฺส ยา คติฯ

(ขุ.ชา.ปญฺจก. ๒๗/๗๑๗/๑๖๙ สยามรัฐ)

"ลูกชายข้าพเจ้าละทิ้งร่างกายของตนไป ประดุจงูลอกคราบเก่าทิ้งไปฉะนั้น เมื่อร่างกายของเขาใช้อะไรไม่ได้ เมื่อเขาทำกาละจากไปแล้วเช่นนี้ จะมีประโยชน์อะไรด้วยการร้องไห้เล่า

เมื่อเขาถูกเผาอยู่ก็ไม่รู้สึกถึงการร้องไห้ของพวกญาติๆ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่เศร้าโศกถึงเขา เขาก็ไปตามทางของเขาแล้ว"

ท้าวสักกะครั้นได้สดับแล้ว ทรงต้องการจะฟังเหตุผลคนอื่นบ้างจึงตรัสถามนางพราหมณีผู้เป็นมารดา นางพราหมณีบอกว่า

"ลูกชายของดิฉันนี้ ดิฉันมิได้เชิญให้เขามาจากปรโลก เขามาของเขาเอง แม้เมื่อจะไปจากโลกมนุษย์นี้ ดิฉันก็มิได้อนุญาตให้เขาไป เขามาอย่างใดก็ไปอย่างนั้น การเศร้าโศกเพราะการไปจากมนุษย์โลกของเขานั้นจะมีประโยชน์อะไร

เมื่อเข่าถูกเผาอยู่ก็ไม่รู้สึกถึงการร้องไห้ของพวกญาติๆ เพราะฉะนั้น ดิฉันจึงไม่เศร้าโศกถึงเขา เขาก็ไปตามทางของเขาแล้ว"

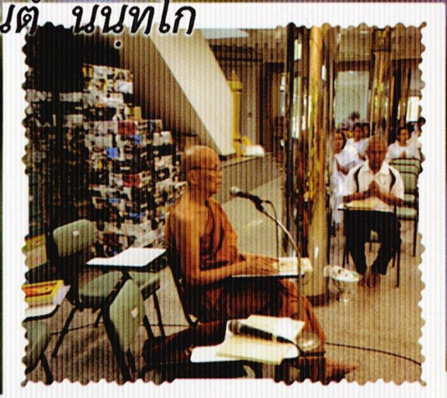
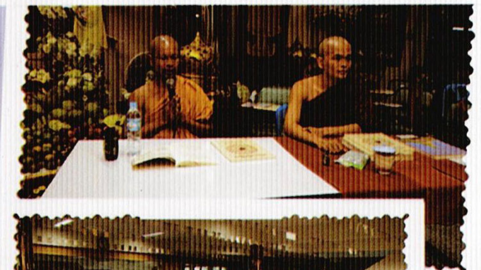
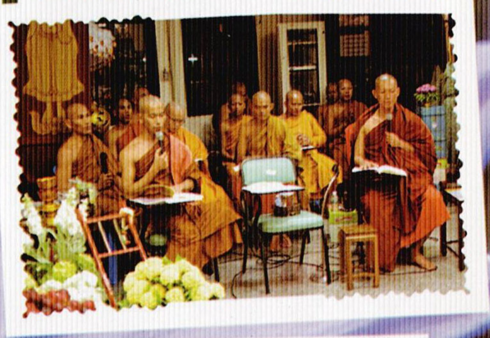
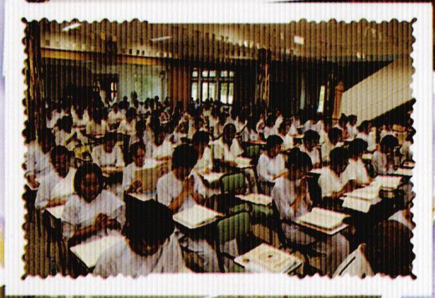
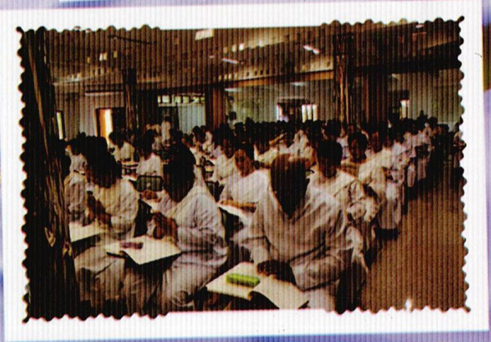
ต่อจากนั้น ท้าวสักกะได้ตรัสถามผู้เป็นน้องสาว เธอตอบว่า

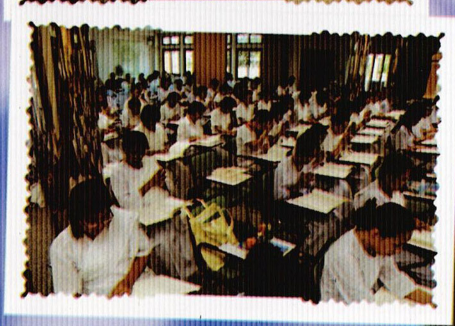
"เมื่อพี่ชายตายแล้ว หากว่าดิฉันจะร้องไห้ ดิฉันก็จะต้องผ่ายผอมลง เมื่อดิฉันร้องไห้อยู่จะมีผลอะไร ความไม่ยินดีจะพึงมีแก่ญาติมิตรและสหายของดิฉันยิ่งขึ้น

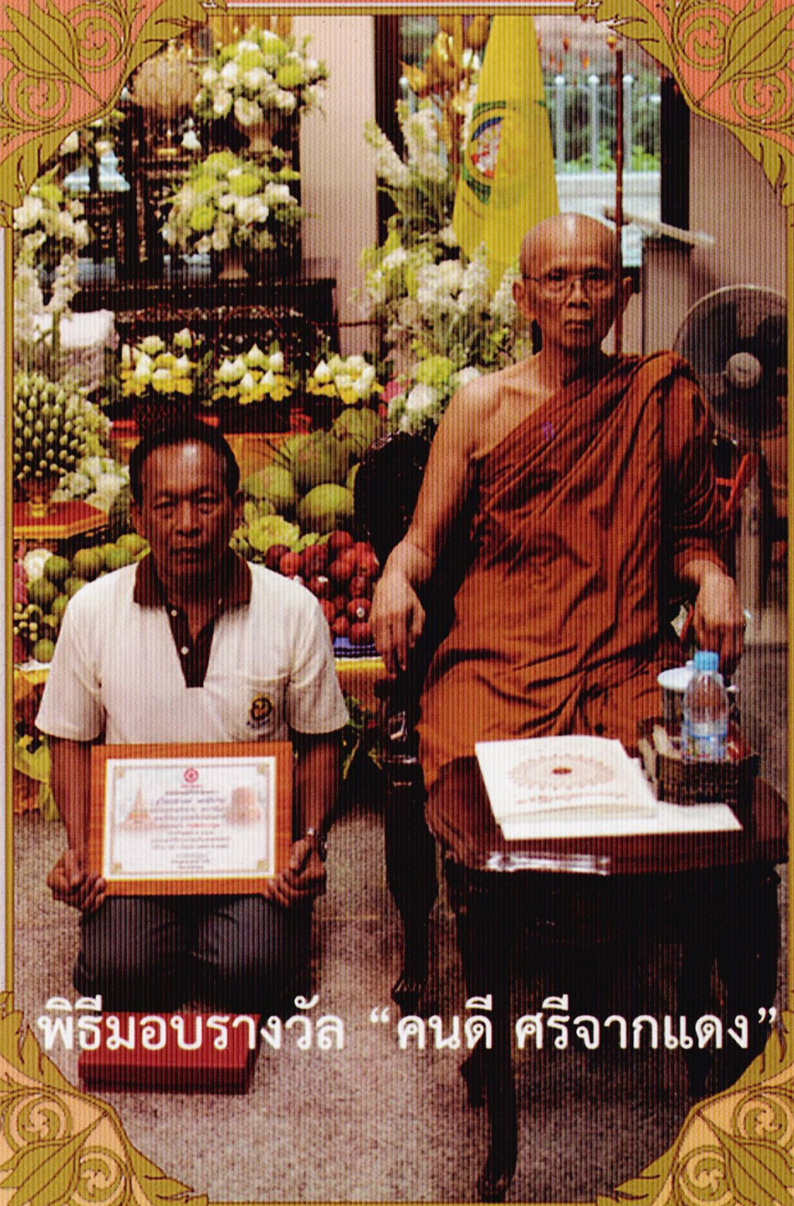
เมื่อพี่ชายถูกเผาอยู่ก็ไม่รู้สึกถึงการร้องไห้ของพวกญาติๆ เพราะฉะนั้น ดิฉันจึงไม่เศร้าโศกถึงเขา เขาก็ไปตามทางของเขาแล้ว"

สาธยายพระไตรปิฎก ตลอด ๑ วัน ๑ คืน

นำโดย หลวงพ่อสุมนต์ นนฺทิโก

พิธีมอบรางวัล "คนดี ศรีจากแดง"

รางวัล “คนดี ศรีจากแดง” เป็นรางวัลที่วัดจากแดงจัดขึ้น เพื่อประกาศเกียรติคุณบุคคลผู้มีวิริยะอุตสาหะช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆที่วัดจากแดงจัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอมายาวนาน

ซึ่งปีนี้ วัดจากแดงได้มอบรางวัล “คนดี ศรีจากแดง” ให้แก่ ผู้ใหญ่อัคเดช แดงมีทรัพย์ ผู้ที่อุทิศตนช่วยเหลืองานด้านต่างๆของวัดจากแดงและพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงดลบันดาลให้ “ผู้ใหญ่อัคเดช แดงมีทรัพย์ และครอบครัว” จงมีความสุข ความเจริญ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ อุดมด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ คืออายุ วรรณะ สุขะ พละเทอญ

ประวัติโดยสังเขป

ผู้ใหญ่อัคเดช แดงมีทรัพย์ เป็นคนจากแดงโดยกำเนิด เกิดวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๔๙๙ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดป่าเกด และจบมัธยมศึกษาตอนต้นของ ก.ศ.น. เป็นรุ่นแรกของอำเภอพระประแดง

เมื่อออกจากโรงเรียน ได้ช่วยบิดามารดาทำสวนมะพร้าว พออายุได้ ๑๗ ปี ได้เข้าทำงานในบริษัท อายุ ๒๐ ปี เข้ารับราชการทหารกองประจำการ หลังปลดจากทหารได้ไปทำแร่อยู่ที่จังหวัดพังงา และกลับมาสมรสกับนางสุนีย์ แดงมีทรัพย์ มีบุตรชาย ๑ คน และได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านในปี ๒๕๔๑

ผู้ใหญ่อัคเดช แดงมีทรัพย์ ได้ช่วยเหลืองานของวัดจากแดง มาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี โดยทำตามบิดาที่ช่วยเหลืองานของวัดมาก่อน แม้จะสิ้นบิดาแล้ว ก็ยังอุทิศตนช่วยเหลืองานของวัดมาอย่างต่อเนื่อง

ปี ๒๕๔๒ ได้ดำเนินงานผูกพัทธสีมา ฝังลูกนิมิต และดูแลการก่อสร้างพระธาตุสมันตมหาปัฏฐานเจดีย์ รวมทั้งการก่อสร้างเขื่อนริมแม่น้ำแทนเจ้าอาวาส

ปี ๒๕๔๔ ได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านดีเด่นอันดับ 2 จากจังหวัดสมุทรปราการ

ปี ๒๕๔๕ ได้รับเกียรติบัตรจัดงานวัฒนธรรมและประเพณี จากจังหวัดสมุทรปราการ

ปี ๒๕๔๖ ได้รับเกียรติบัตรคนดีศรีเขื่อนขันธ์ จากจังหวัดสมุทรปราการ

ปี ๒๕๔๘ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรผู้ใหญ่บ้านดีเด่นระดับอำเภอ

ปี ๒๕๕๑ ได้รับเกียรติบัตร จากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

คณะครู-นักเรียน โรงเรียนวัดทรงธรรม
น้อมถวายพระไตรปิฎก

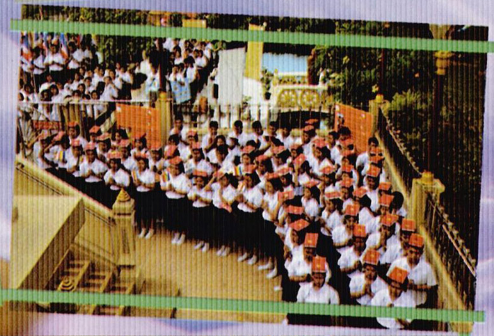

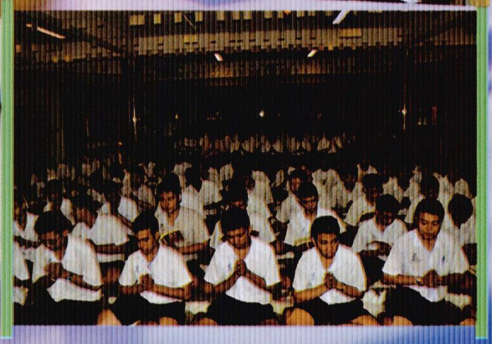

ท้าวสักกะได้ตรัสถามผู้เป็นภรรยาเป็นอันดับถัดมา นางตอบว่า

"เด็กร้องไห้ ขอดวงจันทร์ที่โคจรอยู่ในอากาศฉันใด การที่บุคคลมาเศร้าโศกถึงผู้ที่ละไปสู่ปรโลกแล้วนี้ก็มีอุปไมยฉันนั้น

สามีของดิฉันเมื่อถูกเผาอยู่ก็ไม่รู้สึกถึงการร้องไห้ของพวกญาติๆ เพราะฉะนั้น ดิฉันจึงไม่เศร้าโศกถึงเขา เขาก็ไปตามทางของเขาแล้ว"

จากนั้นท้าวสักกะได้ตรัสถามหญิงรับใช้เป็นคนสุดท้าย นางตอบว่า

"หม้อน้ำที่แตกแล้วจะพึงเชื่อมให้สนิทอีกไม่ได้ ฉันใด การที่บุคคลมาเศร้าโศกถึงผู้ที่ละไปสู่ปรโลกแล้วนี้ก็มีอุปไมยฉันนั้น

นายของดิฉันเมื่อถูกเผาอยู่ก็มิได้รู้สึกถึงการร้องไห้ของพวกญาติๆ เพราะฉะนั้น ดิฉันจึงไม่เศร้าโศกถึงนาย นายก็ไปตามทางของนายแล้ว"

ท้าวสักกะทรงสดับธรรมกถาของคนทั้งหมดแล้วทรงเลื่อมใส ได้ตรัสประทานโอวาทแก่พวกเขาว่า "ขอพวกท่านอย่าได้ประมาท เจริญมรณสติไว้ตลอดไป นับแต่นี้พวกท่านไม่ต้องทำงานด้วยมือของตน เราคือท้าวสักกะ เราจะบันดาลให้บ้านของพวกท่านเต็มด้วยรัตนะเจ็ดประการ พวกท่านจงให้ทาน จงรักษาศีล จงเข้าจำอุโบสถ อย่าได้ประมาทกัน" ดังนี้แล้วทรงบันดาลทรัพย์อันหาประมาณมิได้ไว้ให้แล้วเสด็จกลับเทวโลก

พระบรมศาสดาครั้นตรัสเล่าเรื่องนี้จบแล้ว ทรงสรุปว่า หญิงรับใช้ในครั้งนั้น ได้มาเป็นนางขุชชุตตรา ธิดาของพราหมณ์ในครั้งนั้น ได้มาเป็นพระนางอุบลวัณณาเถรี บุตรของพราหมณ์ได้มาเป็นพระราหุล ภรรยาของพราหมณ์ได้มาเป็นพระนางเขมาเถรี ส่วนพราหมณ์ก็คือพระองค์เอง ดังนี้

สาระจากชาดก

ความตาย แม้จะรู้กันว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องประสบเมื่อถึงเวลา ไม่มีใครรอดพ้นไปได้ แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังกลัว ไม่อยากพูดถึงหรือได้ยินคำนี้อยู่ดี แต่ความตายนี้น่าอัศจรรย์ คนที่ไม่ชอบพูดถึงไม่อยากได้ยิน กลับยิ่งกลัว

ส่วนคนที่พูดถึงบ่อยๆ นึกถึงบ่อยๆ จนเคยชินกลับเริ่มไม่กลัว และกล้าที่จะเผชิญโดยไม่ตกใจ ก็คงจะเหมือนคนแปลกหน้า ตอนแรกๆก็อาจจะไม่คุ้นและไม่กล้าที่จะทักทายหรือให้เข้ามาในบ้าน พอพบกันบ่อยเข้าก็เริ่มคุ้นเคยเริ่มทักทายพูดคุยกัน นานเข้าก็สนิทสนมจนถึงให้เข้ามาในบ้านได้

ถ้าคนเราคิดว่าความตายเหมือนคนแปลกหน้าแล้วค่อยๆทำความคุ้นเคยสนิทสนมก็จะไม่เห็นความตายเป็นสิ่งที่น่ากลัวอีกต่อไป และเมื่อต้องเผชิญกับความตายก็จะไม่สะดุ้งตกใจจนเสียสติ หรือเมื่อบุคคลผู้เป็นที่รักตายไปก็จะไม่เศร้าโศกเสียใจจนเสียสติ ย่อมสามารถยอมรับและทำใจได้รวดเร็วเพราะจิตใจคุ้นชินกับความตายจนไม่กลัวกันแล้ว เมื่อทำใจยอมรับได้ ก็ไม่ต้องทุกข์ทรมานสังขารเพราะเศร้าโศกเสียใจบ้าง กินไม่ได้นอนไม่หลับเพราะอาลัยอาวรณ์ถึงบ้าง

จึงมีคำกลอนสอนใจไว้ว่า

"เมื่อนึกถึงความตายสบายนัก มันหักรักหักหลงในสงสาร"

คำสั่งเสีย

สังคีตวรภิกขุ

อำนวยสุขสวัสดีสาธุชนทุกท่าน ข้าพเจ้าเชื่อว่าความตาย คงจะทำให้คนบางคน ที่เป็นญาติ เป็นเพื่อน มีความรู้สึกเสียใจบ้างเป็นธรรมดา แม้จะไม่มากนักก็ตาม แต่เพื่อเป็นการปลอบใจสำหรับท่านทั้งหลายที่จะต้องสูญเสียคนที่ท่านรักในกาลต่อไป ข้าพเจ้าขอกล่าวธรรมกถาต่อท่านทั้งหลายดังต่อไปนี้

คนตายไม่มีความทุกข์เลย แม้เขาจะถูกยิงที่ศีรษะถึง ๓ นัด แม้เขาจะนอนอยู่บนพื้นดินโดยไม่มีเสื่อ หมอน หรือผ้าห่ม แม้เขาจะตกเป็นเป้าสายตาของพระภิกษุ สามเณร เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยกู้ภัย และชาวบ้าน หรือหากแม้ทิ้งศพไว้อย่างนั้น เขาก็จะไม่เป็นทุกข์ แม้จะหมู่แมลงวัน และหมู่หนอนที่ชอนไช สรุปว่าเขาไม่มีความทุกข์เลยด้วยประการทั้งปวง แล้วเราจะเป็นทุกข์เพราะเขาทำไม นี่คือความรู้สึกประการแรก

ความทุกข์ทั้งหลายบรรดามีในโลกนี้ อาทิ ความทุกข์จากความหิวกระหาย หรือหนาวร้อนก็ดี ความทุกข์จากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆก็ดี ความทุกข์จากการแสวงหาทรัพย์ รักษาทรัพย์ หรือสูญเสียทรัพย์ก็ดี ความทุกข์จากการอกหัก หรือผิดหวังประการใดๆก็ดี ความทุกข์จากความกลัวต่างๆก็ดี หรือความทุกข์อื่นใดก็ดี เกิดขึ้นมาเมื่อใด ก็ทำให้ไม่เป็นสุข ด้วยเหตุนี้ ท่านทั้งหลายจึงไม่ควรเป็นทุกข์เพราะความตายของคนนั้นๆ

ความคิดประการที่สอง ในขณะที่ยืนดูศพอยู่ ข้าพเจ้าคิดว่า ความตายของคนๆนี้ คงทำให้ญาติ พี่น้อง ลูกเมีย และเพื่อนฝูงหลายคนต้องเสียใจ ต้องร้องไห้ เพราะการตายของเขา ด้วยความคิดเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า คนเราหากแม้มีชีวิตอยู่และตายจากไปโดยไม่ทำให้ใครต้องหลั่งน้ำตาเพราะตนเป็นเหตุ นับเป็นชีวิตที่ประเสริฐไม่น้อย

ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้ใครเป็นทุกข์เพราะข้าพเจ้าเป็นเหตุ ข้าพเจ้าไม่ต้องการเป็นภาระของใคร และไม่ต้องการให้ใครเป็นภาระของข้าพเจ้าเช่นกัน ท่านทั้งหลายกรุณามอบชีวิตอันประเสริฐให้ข้าพเจ้าด้วยเถิด

ความคิดประการที่สาม เป็นความจริงว่า คนที่มีความรักความหวังดีต่อกันนั้น เขาไม่ต้องการให้คนที่เขารักเป็นทุกข์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นทุกข์เพราะตนเองเป็นเหตุ ในสมัยเด็ก ข้าพเจ้าเล่นน้ำในลำคลอง ดำน้ำไปชนก้อนหินจนหน้าผากถลอก มีเลือดไหลซิบๆ เมื่อกลับถึงบ้าน โยมแม่เห็นเข้าก็แสดงอาการตกใจ รีบเข้ามาดู ถามว่าไปโดนอะไรมา แล้วไปหายามาใส่ให้บาดแผลทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเจ็บกายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่เมื่อเห็นโยมแม่แสดงอาการเป็นห่วง ทำให้รู้สึกไม่สบายใจเลย แม้ใจหนึ่งจะคิดว่าหน้าผากไม่ได้เจ็บอะไรมากมาย ทำไมแม่ต้องเจ็บแทนข้าพเจ้าด้วย แต่ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่านั่นคือความรักของโยมแม่ที่มีต่อข้าพเจ้า

ความคิดประการที่สี่ ข้าพเจ้ารู้สึกว่าศพที่นอนอยู่ ก็คือขยะที่เจ้าของชีวิตทิ้งแล้วนั่นเอง ศพจะเป็นขยะได้อย่างไร ท่านทั้งหลายจงพิจารณาดู

ความเป็นขยะไม่ได้ถือกำเนิดมาแต่เดิม แต่เป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลง สิ่งมีค่าชิ้นหนึ่งที่ถูกกาลเวลากัดกร่อน จนคุณค่าลดน้อยลงไปและหมดสิ้นไปในที่สุด ความเป็นขยะจึงอุบัติขึ้น ณ จุดนั้น เมื่อท่านทั้งหลายซื้อดอกไม้ใส่แจกันบูชาพระ พอเจ็ดวันผ่านพ้นไป สภาพเป็นเช่นไร

เมื่อท่านทั้งหลายรับประทานอาหารที่ตนชื่นชอบอย่างเอร็ดอร่อย เวลาผ่านไป ใยท่านต้องเข้าห้องสุขาเพื่อขับถ่ายมันเสียเล่า เสื้อผ้าสุดสวยที่ท่านซื้อมา ห้าปีสิบปีให้หลังท่านยังสวมใส่อยู่หรือ เจ้าสาวแสนสวยที่ได้มาโดยยากเสียสินสอดเป็นหมื่นเป็นแสนกว่าจะได้มา ยังไม่ทันไรก็แยกทางกันเสีย สถาพเช่นนี้มีดาดดื่นทั่วไป ตัวอย่างทั้งหลายเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงได้ทำให้สิ่งหนึ่งที่มีค่ายิ่งนักในเวลาหนึ่ง กลายเป็นขยะที่

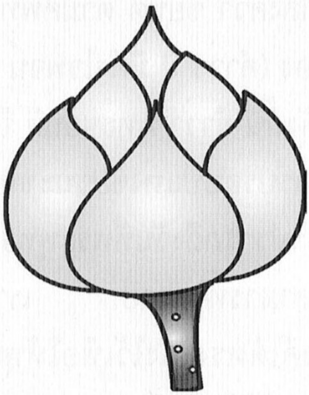
เจ้าของรังเกียจไปในที่สุด

ชีวิตคนก็ไม่แตกต่าง แม้ชีวิตจะเป็นสิ่งมีค่าสูงสุด ที่เจ้าของชีวิตแต่ละคนหวงแหน แต่เมื่อชีวิตนั้นถูกชราภาพเบียดเบียน ดวงตาที่เคยมองเห็นกลับฝ้าฟาง หรือถึงกับบอดไป สมองที่เคยเปรื่องโปร่งแจ่มใส กลับเฉื่อยชาทึ่มทื่อไป อวัยวะทุกส่วนที่เสื่อมโทรมไป พร้อมที่จะทำให้เจ้าของเจ็บปวดอยู่ทุกขณะ ชีวิตที่เคยหวงแหน ก็กลับกลายเป็นขยะที่เจ้าของต้องการจะทิ้งไปเสียเท่านั้นเอง ในขณะแห่งความตายก็คือเจ้าของชีวิตได้ตัดสินใจทิ้งชีวิตนั้นเสียแล้ว สิ่งที่เหลืออยู่ จึงเป็นเพียงซากศพที่เปรียบประดุจท่อนไม้ท่อนหนึ่ง สมดังที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

“อจิรํ วตยํ กาโย ปฐวึ อธิเสสฺสติ
ฉุฑฺโฑ อเปตวิญฺญาโณ นิรตฺถํว กลิงฺครํ”

“ร่ายกายนี้ จักนอนทับบนแผ่นดิน สิ้นกาลไม่นานหนอ

ร่ายกายนี้ เมื่อปราศจากวิญญาณแล้ว บุคคลทิ้งแล้ว ประดุจท่อนไม้อันไม่มีประโยชน์”

พุทธชยันตี เราชาวพุทธควรนึกถึงอะไร

เขมา เขมะ

ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่สาธุชนทุกท่าน ในสัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นสัปดาห์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นครบรอบวันก่อกำเนิดมหาบุรุษผู้เป็นเอกบุรุษของโลก ก็คือเป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ซึ่งก็คือวันวิสาขบูชา หากแต่ในปีนี้เรามักจะมุ่งเน้นไปที่เหตุการณ์การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ที่เวียนมาครบ ๒,๖๐๐ ปีบริบูรณ์ หรือจะเรียกกันตามศัพท์ที่คุ้นหูกันในปัจจุบันก็จะเรียกกันว่า "พุทธชยันตี"

ท่านพระคันธสาราภิวงศ์ แห่งวัดท่ามะโอ ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า "คำว่าพุทธชยันตี มาจากศัพท์ พุทธ+ชยันตี บาลีเขียนเป็นพุทฺธชยนฺตี สันสกฤตเขียนเป็น พุทฺธชยํตี แปลว่า วันครบรอบ (อังกฤษ: Anniversary) ในภาษาบาลีและสันสกฤต พุทธชยันตีจึงแปลว่า การครบรอบวันเกิดของพระพุทธเจ้า หรือวันครบรอบชัยชนะของพระพุทธเจ้าก็ได้

คำนี้มีรูปเป็นอิตถีลิงค์ว่า ชยนฺตี ตามศัพท์อิตถีลิงค์ว่า สมา ที่แปลว่า ปี คือ วันครบรอบปีนั่นเอง (คำว่า ปี มีคำไวพจน์ ๕ ศัพท์ คือ วสฺส, สํวจฺฉร, สรท, หายน และ สมา) ดังนั้น คำว่า พุทฺธชยนฺตี จึงแปลตามศัพท์ว่า ปีที่ชนะของพระพุทธเจ้า คือ วันครบรอบปีแห่งชัยชนะของพระพุทธเจ้านั่นเอง"

ฉะนั้น หากเราปรารภถึงวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ หรือเป็นวันที่พระพุทธองค์ทรงชนะเหล่ามารทั้งหลาย เราก็ควรที่จะนึกถึงหลักธรรมคำสั่งสอนที่พระพุทธองค์ได้ทรงวางไว้เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ประพฤติปฏิบัติตาม และมีโอกาสได้รู้แจ้งเห็นจริงตามพระองค์ ธรรมนั้นมีชื่อว่า "โพธิปักขิยธรรม" แปลว่าธรรมอันเป็นฝักฝ่ายแห่งการตรัสรู้ คือเกื้อกูลแก่การตรัสรู้ หรือธรรมที่เกื้อหนุนแก่อริยมรรคนั่นเอง มีทั้งสิ้น ๓๗ ประการ ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔, สัมมัปปธาน ๔, อิทธิบาท ๔, อินทรีย์ ๕, พละ ๕,

โพชฌงค์ ๗, มรรคมีองค์ ๘ รวมทั้งสิ้น ๓๗ ประการ ซึ่งจะขออธิบายในแต่ละหมวดดังนี้

สติปัฏฐาน ๔ แปลว่าที่ตั้งแห่งสติ, การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นตามความเป็นจริง ตางที่มันเป็นตามเหตุปัจจัย

๑. **กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน** : การตั้งสติกำหนดพิจารณากายให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงกาย ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา ท่านจำแนกวิธีปฏิบัติไว้ ๖ อย่าง เช่น อานาปานสติ กำหนดลมหายใจ และอิริยาบถ - กำหนดรู้ทันอิริยาบถ เป็นต้น

๒. **เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน** : การตั้งสติกำหนดพิจารณาเวทนาให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงเวทนา ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา คือ มีสติรู้ชัดเวทนา อันเป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี เฉยๆก็ดี ทั้งที่เป็นอามิสและนิรามิส ตามที่เป็นไปอยู่ในขณะนั้นๆ

๓. **จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน** : การตั้งสติกำหนดพิจารณาจิต ให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงจิต ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา คือ มีสติรู้ชัดจิตของตนที่มีราคะ ไม่มีราคะ มีโทสะ ไม่มีโทสะ มีโมหะ ไม่มีโมหะ เศร้าหมองหรือผ่องแผ้ว ฟุ้งซ่านหรือเป็นสมาธิ ฯลฯ ตามที่เป็นไปในขณะนั้น

๔. **ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน** : การตั้งสติพิจารณาธรรม ให้รู้เห็นตามความเป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงธรรม ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา คือมีสติรู้ชัดธรรมทั้งหลายได้แก่ นิวรณ์ ๕ ขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ โพชฌงค์ ๗ อริยสัจ ๔ ว่าคืออะไร เป็นอย่างไร มีในตนหรือไม่ เกิดขึ้น เจริญ บริบูรณ์ และดับไปได้อย่างไร เป็นต้น ตามที่เป็นจริงของมันอย่างนั้นๆ (ที.มหา. ข้อ ๒๗๓ - ๓๐๐)

สัมมัปปธาน ๔ แปลว่าความเพียร, ความเพียรใหญ่ ๔ ประกอบด้วย

๑. **สังวรปธาน** : เพียรระวัง หรือเพียรปิดกั้น คือระวังยับยั้งบาปอกุศลที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดขึ้น

๒. ปหานปธาน : เพียรละ หรือเพียรกำจัด คือเพียรละบาปอกุศลธรรมต่างๆที่เกิดขึ้นแล้ว

๓. ภาวนาปธาน : เพียรเจริญ หรือเพียรก่อให้เกิด คือเพียรทำกุศลธรรมต่างที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมีขึ้น

๔. อนุรักขณาปธาน : เพียรรักษา คือรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่น สืบเนื่องต่อไปเรื่อยๆ ให้เจริญยิ่งขึ้นๆ (องฺ.จตุกฺก. ข้อ ๖๙, ๑๓ และ๑๔)

อิทธิบาท ๔ แปลว่าคุณเครื่องแห่งความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย

๑. ฉันทะ : ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

๒. วิริยะ : ความเพียร คือ ชยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ท้อถอย

๓. จิตตะ : ความคิด คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่าน เลื่อนลอยไป

๔. วิมังสา : ความไตร่ตรองหรือทดลอง คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำ มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (ที.ปา. ข้อ ๒๓๑, อภิ.วิ ข้อ ๕๐๕)

พละ ๕ แปลว่าธรรมอันเป็นกำลัง ประกอบด้วย

๑. สัทธา : ความเชื่อ

๒. วิริยะ : ความเพียร

๓. สติ : ความระลึกได้

๔. สมาธิ : ความตั้งจิตมั่น

๕. ปัญญา : ความรู้ทั่วชัด (ที.ปา ข้อ ๓๐๐, องฺ.ปญฺจก. ข้อ ๘๔๔)

ธรรม ๕ อย่างนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอินทรีย์ ๕

ที่เรียกว่าอินทรีย์ ก็เพราะเป็นใหญ่ในการกระทำหน้าที่แต่ละอย่างๆ ของตน คือ เป็นเจ้าการในการครองงำเสียซึ่งความไร้ศรัทธา ความเกียจคร้าน ความประมาท ความฟุ้งซ่าน และความหลง ตามลำดับ (ที.ปา. ข้อ ๓๐๐)

ที่เรียกว่าพละ ก็เพราะเป็นพลังทำให้เกิดความมั่นคง อันความไร้ศรัทธา ไร้ความเพียร ไร้สติ ไร้จิตตั้งมั่น ไร้ปัญญารู้แจ้ง จะเข้าครอบงำไม่ได้ พละหมวดนี้เป็นหลักปฏิบัติทางจิตใจ ให้ถึงความหลุดพ้นโดยตรง

ในวิภังค์ เรียกพละ ๕ นี้ว่า อินทรีย์ เป็นเครื่องวัดความพร้อมในการตรัสรู้ คือหากอินทรีย์แก่ก็จะตรัสรู้ได้ง่าย หากอินทรีย์อ่อนก็ตรัสรู้ได้ยาก

ใจความที่แท้จริงของพละ ๕ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอธิบายว่า

ศรัทธา หมายถึง ศรัทธาในโสตาปัตติยังคะ (ของผู้บรรลุโสดาบัน) เป็นอจลศรัทธา คือศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย ไม่หวั่นไหว แม้จะฆ่าให้ตาย ก็ไม่เปลี่ยนความเลื่อมใส

วิริยะ หมายถึง วิริยะในสัมมัปปธาน ๔ ความเพียรชอบ คือเพียรเพื่อการบรรลุโลกุตรธรรม

สติ หมายถึง สติในสติปัฏฐาน ๔

สมาธิ หมายถึง สมาธิในฌาน ๔ มีปฐมฌานเป็นต้น

ปัญญา หมายถึง ปัญญาในอริยสัจ ๔ (วิปัสสนาปัญญา และมรรคปัญญาที่ทำกิจในอริยสัจ ๔ มีการกำหนดรู้ทุกข์ เป็นต้น) (องฺ.ปญฺจก. ข้อ ๑๓)

ท่านพระอรรถกถาจารย์ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า พละทั้ง ๕ นี้ ย่อมเกิดขึ้นพร้อมกันไปในการเจริญวิปัสสนาหรือสติปัฏฐาน และในการเจริญฌานที่เป็นบาทแก่วิปัสสนา แต่ตัวธรรมก็แบ่งหน้าที่กัน ไม่ก้าวก่ายกัน หากพละข้อใดออกหน้า พละที่เหลือก็คล้อยตาม เปรียบเหมือนสหาย ๕ คน ที่เป็นบุตรเศรษฐี ๔ คน เป็นพระราชา ๑ องค์ เมื่อทั้งหมดไปบ้านใคร สหายผู้เป็นเจ้าของบ้านย่อมออกหน้าต้อนรับคนที่เหลือฉันใด พละทั้ง ๕ ก็ย่อมมีตัวใด

ตัวหนึ่งออกหน้าพละที่เหลือ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาวะแห่งอารมณ์และการงานนั้นๆ (มโนรถ. ๓/๒๒-๒๔)

ฉะนั้น พละ ๕ ที่หมายถึงอินทรีย์ที่กล่าวโดยเป็นใหญ่นั้นมีดังนี้

ศรัทธา คือความเป็นใหญ่ในการน้อมใจเชื่อ

วิริยะ คือความเป็นใหญ่ในการประคองจิตให้อยู่ในกรรมฐาน

สติ คือความเป็นใหญ่ในการระลึก

สมาธิ คือความเป็นใหญ่ในการตั้งมั่น ไม่ฟุ้งซ่านแห่งจิต

ปัญญา คือความเป็นใหญ่ในการรู้อริยสัจ ๔

โพชฌงค์ ๗ ธรรมเป็นองค์แห่งการตรัสรู้ ประกอบด้วย

๑. สติสัมโพชฌงค์ : ความระลึกได้ สำนึกพร้อมอยู่ ใจอยู่กับกิจที่ทำ

๒. ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์ : ความเฟ้นธรรม สอดส่องสืบค้นธรรม

๓. วิริยะสัมโพชฌงค์ : ความเพียร

๔. ปีติสัมโพชฌงค์ : ความอิ่มใจ

๕. ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ : ความสงบกาย สงบใจ

๖. สมาธิสัมโพชฌงค์ : ความมีใจตั้งมั่น จิตแน่วในอารมณ์

๗. อุเบกขาสัมโพชฌงค์ : ความมีใจเป็นกลางเห็นความเป็นจริง

จะขออธิบายขยายความโพชฌงค์แต่ละข้อ ดังนี้

ภิกษุในศาสนานี้ เป็นผู้มีสติ ประกอบด้วยสติและปัญญาอันยิ่ง ระลึกได้ ระลึกได้บ่อยๆซึ่งกิจที่ทำไว้นานๆ หรือวาจาที่กล่าวไว้นานๆ **นี้เรียกว่าสติสัมโพชฌงค์,** ภิกษุนั้นมีสติอย่างนี้อยู่ วิจัย เลือกสรร พิจารณาธรรมต่างๆนั้นด้วยปัญญา **นี้เรียกว่าธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์,** ความเพียร ความไม่ย่อหย่อนอันภิกษุผู้วิจัยเลือกสรร พิจารณาซึ่งธรรมนั้นด้วยปัญญาปรารภแล้ว **นี้เรียกว่าวิริยะสัมโพชฌงค์,** ปีติอันปราศจากอามิส เกิดขึ้นแก่ภิกษุผู้มีความเพียรอันปรารภแล้ว **นี้เรียกว่าปีติสัมโพชฌงค์,** กายก็ดี จิตก็ดี ของภิกษุผู้มีใจปีติ

ย่อมสงบระงับ **นี้เรียกว่าปัสสัทธิสัมโพชฌงค์,** จิตของภิกษุผู้มีกายสงบระงับแล้ว มีความสุขสบาย ย่อมตั้งมั่น **นี้เรียกว่าสมาธิสัมโพชฌงค์,** ภิกษุนั้นเป็นผู้เพ่งเล็งอยู่ด้วยดี ซึ่งจิตที่ตั้งมั่นอย่างนั้น **นี้เรียกว่าอุเบกขาสัมโพชฌงค์**

มรรคมีองค์ ๘ หรืออัฏฐังคิกมรรค แปลว่าทางมีองค์ ๘ ประการอันประเสริฐ ประกอบด้วย

๑. สัมมาทิฏฐิ : เห็นชอบ ได้แก่ความรู้ในอริยสัจ ๔, เห็นไตรลักษณ์ รู้อกุศล รู้กุศล เห็นแจ้งในปฏิจจสมุปบาท

๒. สัมมาสังกัปปะ : ดำริชอบ ได้แก่ดำริในทางออกจากกาม, ดำริในความไม่พยาบาท และดำริในการไม่เบียดเบียน

๓. สัมมาวาจา : เจรจาชอบ ได้แก่วจีสุจริต ๔

๔. สัมมากัมมันตะ : กระทำชอบ ได้แก่กายสุจริต ๓

๕. สัมมาอาชีวะ : เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่เว้นมิจฉาชีพ ประกอบสัมมาชีพ

๖. สัมมาวายามะ : พยายามชอบ ได้แก่เจริญสัมมัปปธาน ๔

๗. สัมมาสติ : ระลึกชอบ ได้แก่สติปัฏฐาน ๔

๘. สัมมาสมาธิ : ตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ ฌาน ๔ มีปฐมฌาน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าแนวทางที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางไว้นั้นชัดเจน มีลำดับเป็นขั้นเป็นตอน ควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่ง

ฉะนั้น การที่เหล่าพุทธศาสนิกชนปรารภถึงปีพุทธชยันตี หรือครบรอบ ๒,๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ ก็ควรที่จะสำเนียกถึงหลักธรรมต่างๆที่พระองค์ตรัสสอนไว้ แล้วมุ่งหน้าตั้งจิตตั้งใจที่จะประพฤติปฏิบัติธรรมให้ยิ่งๆขึ้นไป ให้สมกับที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ และได้มีโอกาสพบพระพุทธศาสนาอันเป็นคำสั่งสอนที่ประเสริฐสูงสุด เป็นคำสั่งสอนที่จะนำพาสันติสุขให้เกิดแก่มวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง

ข่าวประชาสัมพันธ์

- ขอเชิญสาธุชนร่วมสวดมนต์ทำวัตรแปล สาธยายพระปริตร เจริญจิตภาวนา แผ่เมตตา ฟังธรรมบรรยาย ร่วมกับคณะสงฆ์วัดจากแดง
  ณ ศาลาทำบุญ ทุกวันอาทิตย์ และวันพระ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๔๕ น. ๑๒.๑๕ - ๑๓.๐๐ น.
  ณ วิหารหลวงพ่อหิน ทุกวัน เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๙.๐๐ น.

- ขอเชิญร่วมบูชาพระเจดีย์ ทุกวันอาทิตย์ และวันพระ เพื่อร่วมสืบสานประเพณีอันดีงามของบัณฑิตทั้งหลาย เวลา ๑๙.๐๐ - ๑๙.๔๐ น. ถือศีล ๘ ในวันพระ

- ขอเชิญรับฟังธรรมบรรยาย หรือดาวน์โหลดเสียงธรรมะ และติดตามกิจกรรมต่าง ๆของวัดจากแดง ผ่านระบบอินเตอร์เน็ท ได้ที่เว็บไซต์ **www.bodhiyalai.org**

- ขอเชิญรับฟังรายการธรรมะทางวิทยุชุมชนเพื่อพระพุทธศาสนาและสังคม วัดจากแดง คลื่นเอฟเอ็ม 96.75 MHz ได้ทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๔.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

วัดจากแดง เปิดรับนักศึกษาหลักสูตรบาฬีใหญ่รุ่นใหม่ (สถาบันพระบาฬีโพธิยาลัย รุ่น ๓)
เรียนทุกวัน พุธ - เสาร์ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. สนใจสอบถามข้อมูลได้ที่
พระมหาชัยพร เขมาภิรโต โทร. ๐๘๘ - ๐๘๑ - ๘๖๘๗
(รับจำนวนจำกัด ๒๐ ท่าน)

ตารางการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ที่วัดจากแดงจัดขึ้น

วัน	เวลา	วิชา	อาจารย์ผู้สอน
เว้นวันพระ-อาทิตย์	๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.	คัมภีร์ไวยากรณ์	พระมหาธิติพงศ์ อุตฺตมปญฺโญ
		ปทรูปสิทธิ	
ทุกวันอาทิตย์	๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ภาษาบาฬี พื้นฐาน	พระมหาไพบูลย์ พุทฺธวิริโย
,,	๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	พระอภิธรรม	พระมหาบุญชู อาสโภ
,,	๑๒.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.	พระอภิธรรม	พระมหาต่อ ภูริวฑฺฒโก
,,	๐๙.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	พระอภิธรรม จูฬตรี	อาจารย์เบญจางค์
			เตียงพิทักษ์
ทุกวันพุธ-พฤหัส	๐๘.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.	ภาษาบาฬี พื้นฐาน	อาจารย์ประภาส ตะฐา
ทุกวันจันทร์-อังคาร	๐๘.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	คัมภีร์ไวยากรณ์	อาจารย์รัฐการ ปิ่นแก้ว
		ปทรูปสิทธิ	

ขอเชิญร่วมบริจาคสมทบทุนสร้างศาลาการเปรียญ

ณ วัดจากแดง

ติดต่อร่วมบริจาคได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์วัดจากแดง

02-464-1122, 02-462-5928

หรือโอนเข้าบัญชีชื่อพระมหาประนอม, พระธิติพงศ์, นายอัคเดช

เลขที่บัญชี 037-1-47659-4

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาพระประแดง

ขอเชิญท่านสาธุชน

ร่วมทำบุญถวายผ้าป่าสามัคคี

จำนวน ๘๔,๐๐๐ กอง กองละ ๕๐๐ บาท

เพื่อจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมและโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ติดต่อร่วมบริจาคได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์วัดจากแดง

02-464-1122, 02-462-5928

หรือโอนเข้าบัญชีกองทุนจัดซื้อที่ดิน

ชื่อบัญชีพระมหาประนอม, อ.อิศริยา, คุณรุ่งเรือง

เลขที่บัญชี 742-2-25200-7

ธนาคารกสิกรไทย สาขาย่อยบิ๊กซีราษฎร์บูรณะ

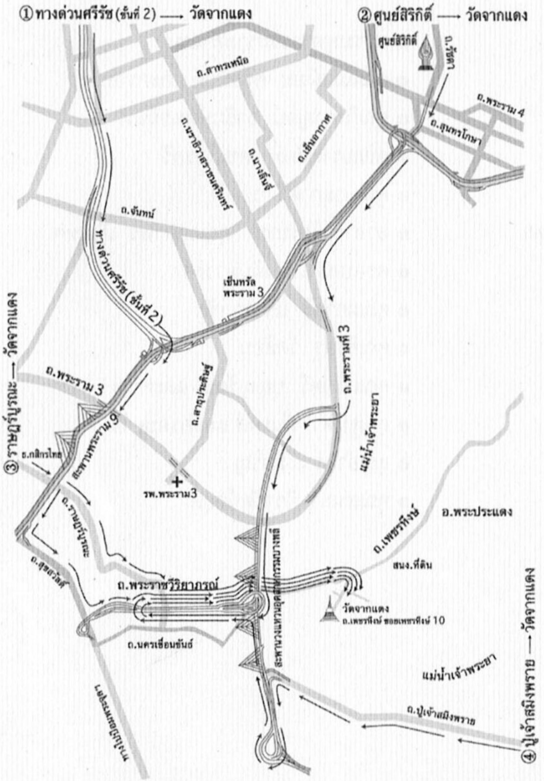
รายนามเจ้าภาพภัตตาหาร เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕

๏ พระมหาภาณุวิชช์ มนุญฺโญ
๏ พระอู มิน ซอ และญาติธรรม
๏ หม่อมหลวงสุพิชาน์ ทองใหญ่ และครอบครัว
๏ อาจารย์อิศริยา นุตสาระ และคณะ
๏ แพทย์หญิงสดใส เวชชาชีวะ
๏ คุณแม่เสงี่ยม ศรีอนันต์ และครอบครัว
๏ คุณกิ่งกาญจน์ อารักษ์พุทธนันท์
๏ คณะอาจารย์ธรรม นิยมกิจสัมฤทธิ์
๏ คุณประภาศรี วู
๏ คุณวิไล รุ่งโรนจ์วิทยากุล และครอบครัว
๏ คุณประนอม แซ่ตัน และครอบครัว
๏ แม่ชีสำเนียง ชมพล และครอบครัว
๏ คุณวันฉัตร ชินสุวาเทย์ และครอบครัว
๏ คุณยศ - คุณชลิต - เด็กหญิงธนัญญา อมรพรธิรัตน์
๏ คุณฮอง วันทอง และครอบครัว
๏ คุณสุพจน์ จันเสถียร และครอบครัว
๏ คุณนิโรจน์ จำรูญรัตน์ และครอบครัว
๏ คุณอัจฉรา ฤทธิ์เสือ และครอบครัว
๏ คุณแม่แสวงศรี ศรีสวัสดิ์ และครอบครัว
๏ คุณชัญญาพร เขจรดวง - คุณสุภาภรณ์ เชาวกิจ
คุณสุดาภรณ์ ต่วนชะเอม - คุณจิรายุ งามพรชัย
คุณฉัฐกนก วาณิชกรพิพัฒน์
๏ คุณอนงค์ ปิ่นแก้ว และครอบครัว
๏ คุณแม่ละเอียด จุ้ยสุขะ และลูกๆ
๏ คุณธิดา เล็กวิริยะกุล และครอบครัว
๏ คุณณัฐนนท์ จันเสถียร พร้อมคณะญาติ
๏ คุณพงษ์พันธ์ ครองกิติชู
อุทิศให้คุณแม่สุรัตนา ครองกิติชู
๏ คุณชีวานนท์ งามสันติสุข และครอบครัว
๏ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
๏ ชุมนุมพุทธธรรมศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
กลุ่มผู้เรียนทศบารมี และผู้มีกุศลจิต
๏ ครอบครัวเผือกประเสริฐ - ฟูทองรอด
๏ คุณสุรศักดิ์ จินาพันธ์
๏ ครอบครัวงามสันติสุข, ครอบครัวฉวีวาณิชยกุล
ครอบครัวมุมทอง, ครอบครัวเฟื่องจินดาวงศ์,
ครอบครัวสรสรรเสริญ
๏ คุณสรณา จิรารัตน์สกุล
๏ คุณนันทวัฒน์ - คุณอุษา ณ นคร อุทิศให้ ดช.อภิรมย์,
คุณนิวาส ณ นคร, คุณสนิท, ทองดี, สมพร เผ่าภู่
๏ คุณประเสริฐ - คุณสุวรรณา - คุณพงศ์สิริ - คุณพงศ์เดช-
คุณปรารถนา - คุณปัญจพร เตชะวิบูลย์
๏ คุณอภิวัฒน์ - คุณปัญญา ออกกิจวัตร
๏ คุณกัญญา กิจสุวรรณ อุทิศให้ คุณสมทรง กิจสุวรรณ
๏ คุณ U NAING HTOON - DAW KHIN PYAE SONE WIN
๏ คุณ U MYO TINT - DAW MAW MAW MYINT
๏ คุณตรีวิช เทียนทอง และครอบครัว
๏ คุณพรรณี บวรรัตนาสราญสุข และครอบครัว
๏ คุณแสงชัย ไชยวัฒนาสราญสุข
๏ บริษัท วรพงษ์ วิศวกรรม ๑๙๙๗ จำกัด
๏ คุณมนูญ - รศ.นงนารถ - คุณจันทิภา เดชณรงค์
และครอบครัว
คุณอภิชาติ - คุณจิรยุทธ์ - คุณโสภา สุขุมาลจันทร์
และครอบครัว
๏ ดร.ลัดดา - คุณกัญนิกา กิติวิภาต และครอบครัว
๏ คุณกุลระวีณ์กร - คุณวรวรรต ศรีสอ้าน และครอบครัว
๏ คุณประเตียง จันเสถียร และครอบครัว
๏ คุณประเสริฐ - คุณเชาะลั้ง อึ้งอร่าม และครอบครัว
๏ คุณสิริชัย - คุณเนตรชนก อึ้งอร่าม และครอบครัว

รายนามเจ้าภาพน้ำปานะและอื่นๆ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕

๏ พระมหาไพบูลย์ พุทธวิริโย
๏ พระมหาบุญชู อาสโภ
๏ คุณทิพพา วันวิเวก
๏ หม่อมหลวงสุพิชานั์ ทองใหญ่
๏ พลโทนรวีร์ - คุณเสริมสุข ปัทมสถาน
๏ พล.ต.ต. สพรั่ง - คุณณัทภรณ์ อุณปาทร
๏ คุณชวลิต - คุณลลิญดา ปรีดะนนท์
๏ คุณทวีชัย - กัณยาณี คงเจริญสุขยิ่ง
๏ คุณยาใจ จารุวัฒนะ
๏ คุณนิคม - คุณปิยะจิต ทาแดง
๏ คุณกุลชลี พจน์ชัยดี
๏ คุณธานัท ธรรมพรหมกุล
๏ คุณไอรินทร์ ลีน่า
๏ คุณนิจิตกร ทิพรัตน์
๏ ชมรมพุทธธรรมรามคำแหง
๏ คุณแม่เสงี่ยม ศรีอนันต์ และครอบครัว
๏ คุณกิ่งกาญจน์ อารักษ์พุทธนันท์
๏ คุณณรงค์ศักดิ์ เตชะไกรศรี
๏ คุณประภาศรี วู
๏ อาจารย์วัชรินทร์ - คุณอาภาพร เยี้ยเทศ
๏ ครอบครัวเฟื่องจินดาวงศ์
๏ คุณผกาศรี เล็กสกุลชัย
๏ คุณศิริอร วัดล้อม
๏ คุณเพ็ญศรี บุญญรัตน์ และคณะ
๏ คุณฐนิตา พันหงส์ และครอบครัว
๏ คุณอำไพ มั่งเจริญ
๏ คุณสรณา จิรารัตน์สกุล

ติดต่อร่วมเป็นเจ้าภาพภัตตาหาร และน้ำปานะ
ได้ที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์วัดจากแดง
02-464-1122, 02 - 462-5928

วัดจากแดง

ถ.เพชรหึงษ์ ซอยเพชรหึงษ์ 10
ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง
จ. สมุทรปราการ 10130
โทร 02 464 1122,
02 462 5928

www.bodhiyalai.org

email : bodhiyalai@hotmail.com

เส้นทางรถเมล์ :

สาย 6 บางลำภู - พระประแดง
สาย 82 สนามหลวง - พระประแดง
สาย 138 หมอชิต - พระประแดง
ทุกสายลงท่าน้ำพระประแดงแล้วต่อรถเมล์เล็กสาย **พระประแดง-บางกอบัว**

เส้นทางรถยนต์ : ไปได้หลายทาง ขอแนะนำ 4 เส้นทาง ซึ่งจะไปบรรจบกันที่จุดร่วมคือ **ถ.พระราชวีริยาภรณ์** (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

① **ทางด่วนศรีรัช (ขั้นที่ 2) → วัดจากแดง**

ทางด่วนขั้น 2 → สะพานพระราม 9 → ถ.สุขสวัสดิ์ เลี้ยวซ้ายตรงป้ายพระราม 3 แล้วชิดซ้ายเข้าทางขนาน เลี้ยวซ้ายเข้า **ถ.พระราชวีริยาภรณ์** พบซุ้มประตูวัดไพชยนต์พลเสพย์ เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผ่านวัดทรงธรรม เลี้ยวซ้ายเข้า ถ.เพชรหึงษ์ → ซอยเพชรหึงษ์ 10 (วัดจากแดง)

② **ศูนย์สิริกิติ์ → วัดจากแดง (ข้ามสะพานวงแหวนอุตสาหกรรม)**

ข้ามสะพานหน้าศูนย์สิริกิติ์ และสะพานคลองเตย → ไปเส้นทางพระราม 3 (ระวัง! <u>อย่า</u>ขึ้นสะพานไปสาธุประดิษฐ์) → ข้ามสะพานที่ป้ายบอกทางว่าสะพานกรุงเทพ ไปตามทางจะเห็นป้ายวงแหวนอุตสาหกรรม ให้เลี้ยวขวาลอดใต้สะพาน → แล้วข้ามสะพานวงแหวนอุตสาหกรรม → จับเส้นทางไป ถ.สุขสวัสดิ์ → จับเส้นทางไปพระประแดง แล้วขอให้กลับรถไปทางขวา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้า **ถ.พระราชวีริยาภรณ์** → วัดจากแดง (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

③ **ราษฎร์บูรณะ → วัดจากแดง**

ถ.ราษฎร์บูรณะ → **ถ.พระราชวีริยาภรณ์** → วัดจากแดง (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

④ **ปู่เจ้าสมิงพราย → วัดจากแดง**

ถ.ปู่เจ้าสมิงพราย → สะพานวงแหวนอุตสาหกรรม → เลี้ยวซ้ายทางไป ถ.สุขสวัสดิ์ แล้วขอให้กลับรถไปทางขวา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้า **ถ.พระราชวีริยาภรณ์** → วัดจากแดง (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

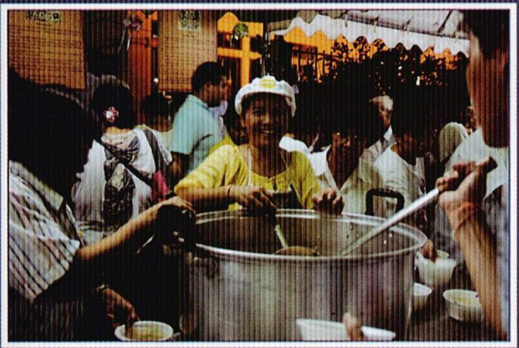
บรรยากาศต่างๆ

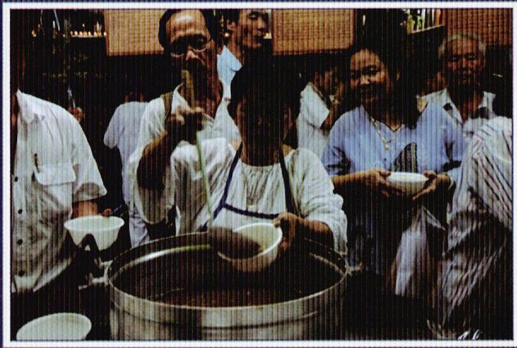

พิธีเวียนเทียน เนื่องในวันวิสาขบูชา ณ วัดจากแดง

